

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce: **R. K.**, bytem X, proti žalovanému: **Královéhradecká diecéze Církve československé husitské**, se sídlem Ambrožova 728/3, Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u zdejšího soudu žalobu proti „rozhodnutí o neposkytnutí informací“ podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

V úvodu žaloby konstatoval, že u členů církve existují důvodné pochyby o hospodaření žalovaného. Proto učinil podáním ze dne 30. 11. 2014 u žalovaného jako člen církve dotaz dle zákona o svobodném přístupu k informacím a žádal o předložení celkového přehledu výběrových a poptávkových řízení na stavební práce v období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014 provedených žalovaným, včetně příloh a pomocných materiálů. Dále žádal o kompletní dokumentaci a projekt k rekonstrukci bytu královéhradeckého biskupa. Vzhledem k tomu, že mu nebylo na žádost žádným způsobem odpovězeno, zaslal dne 6. 1. 2015 urgenci. Na ní mu žalovaný odpověděl

přípisem ze dne 13. 1. 2015, v němž mu sdělil, že není povinnou osobou k poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím a že mu tedy z toho důvodu není oprávněn požadované informace poskytnout.

Protože existují u členů církve rovněž důvodné pochyby o personálním vedení a obsazování pracovních míst ze strany žalovaného, učinil žalobce dalším podáním ze dne 30. 11. 2014 u žalovaného jako člen církve a vedení odborové organizace Jednota Duchovenstva dotaz dle zákona o svobodném přístupu k informacím, v němž žádal, aby mu byly předloženy:

- celkový přehled personálních měn v Královéhradecké diecézi CČSH v roce 2014,
- přehled připravovaných personálních změn v roce 2015,
- přehled personálních výběrových řízení v roce 2014,
- kopie výkazů práce duchovních, pastoračních asistentů a zaměstnanců královéhradecké diecéze od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014.

Protože mu nebylo ani na tuto žádost žalovaným odpovězeno, zaslal dne 6. 1. 2015 urgenci. Na ní mu žalovaný odpověděl shora již zmíněným přípisem ze dne 13. 1. 2015, v němž mu sdělil, že není povinnou osobou k poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím a že mu tedy z toho důvodu není oprávněn požadované informace poskytnout.

Přípis žalovaného ze dne 13. 1. 2015 tedy žalobce považoval za rozhodnutí o odmítnutí poskytnout jím požadované informace. Proto navrhl, aby krajský soud toto rozhodnutí žalovaného zrušil a současně žalovanému uložil, aby o žádostech žalobce znovu rozhodl.

Žalovaný vyjádření k věci nepodal.

Krajský soud usoudil o věci následovně.

Jako první si položil otázku, zda žalovanému, tedy Královéhradecké diecézi Církve československé husitské, jakožto orgánu církevní samosprávy, přísluší postavení povinného subjektu ve smyslu § 2 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dle jeho odst. 1 povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. Dle odst. 2 jsou povinnými subjekty dále ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti.

S ohledem na uvedené je zřejmé, že v případě žalovaného přichází v úvahu jeho postavení povinného subjektu k poskytování informací dle shora citovaného zákona toliko z toho důvodu, že by měl postavení veřejné instituce. Je totiž zcela zřejmé, že v jeho případě se nejedná ani o státní orgán, ani o územní samosprávný celek či jeho orgán, ani o subjekt vymezený v § 2 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Výkladem pojmu „veřejná instituce“ se v minulosti opakovaně zabývaly jak Ústavní soud, tak Nejvyšší správní soud. Z judikatury Ústavního soudu považuje krajský soud za vhodné odkázat zejména na nález ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>). Závěry obsažené v tomto rozhodnutí jsou dle krajského soudu stále aplikovatelné, přestože je Ústavní soud činil za situace, kdy shora citované ustanovení zákona o svobodném přístupu k informacím obsahovalo pojem „veřejná instituce hospodařící s veřejnými prostředky“. Požadavek hospodaření s veřejnými prostředky byl ze zákona o svobodném přístupu k informacím vypuštěn novelou provedenou zákonem č. 61/2006 Sb., účinnou od 23. 6. 2006.

Ústavní soud v citovaném nálezu konstatoval, že k vyřešení otázky, zda má ten který subjekt povahu veřejné instituce, je nutno přistoupit ke zkoumání jeho povahy. Současný vývoj přitom prakticky znemožňuje striktní oddělení všech institucí soukromých od všech institucí veřejných a je třeba reflektovat skutečnost, že se v činnosti mnoha institucí prolínají aspekty soukromoprávní s veřejnoprávními. Rozhodující pro kvalifikaci instituce jako veřejné či soukromé potom je, které aspekty převažují. Zařazení zkoumané instituce pod instituci veřejnou či instituci soukromou musí vyplývat z převahy znaků, jež jsou pro instituci veřejnou či soukromou typické. Mezi relevantní hlediska pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, patří podle Ústavního soudu nejen způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu); ale rovněž hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituci); subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci); existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci) a veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce). Prostřednictvím těchto kritérií je pak nutno zkoumanou instituci posuzovat a podle výsledku dojít k závěru o její veřejné či soukromé povaze.

Krajský soud tedy přistoupil ke zkoumání povahy žalovaného ve světle shora vymezených kritérií. Pokud jde o způsob vzniku žalovaného, pak ten je orgánem církevní samosprávy, tedy orgánem Církve československé husitské. Dle § 3 písm. a) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o církvích“), se pro účely tohoto zákona rozumí církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejné nebo soukromé, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti.

Pokud jde o vznik samotné církve, tak dle § 4 odst. 1 zákona o církvích vzniká církev a náboženská společnost dobrovolným sdružováním fyzických osob. Proces registrace církve pak upravují zejména ustanovení §§ 9-10 téhož zákona. Z textu uvedených ustanovení je zřejmé, že okamžik vzniku církve je plně odvislý od úkonu soukromoprávního, veřejný prvek zcela absentuje. Pokud jde o vznik žalovaného

coby orgánu církevní samosprávy, platí tentýž závěr, neboť dle § 4 odst. 3 zákona o církvích a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují a ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů nezávisle na státních orgánech. Z uvedených důvodů pochopitelně ani zřizovatelem žalovaného nebyl (a nemohl být) stát, resp. státní orgán.

Stát rovněž nemá ve vztahu k žalovanému žádnou pravomoc vytvářet jeho orgány, ani pravomoc dohledu nad činností žalovaného. Diskutabilní by mohla být toliko problematika účelu žalovaného, neboť církev ze své povahy plní samozřejmě i řadu úkolů ve vztahu k veřejnosti (viz shora citované ustanovení § 3 písm. a/ zákona o církvích in fine), i když je otázkou, zda lze v těchto případech hovořit přímo o veřejném účelu. Podrobnější rozbor této problematiky by však již přesahoval rámec a potřeby tohoto rozhodnutí. Z provedeného testu je totiž dle krajského soudu zcela zřejmé, že v případě povahy žalovaného převažují zcela jednoznačně aspekty soukromoprávní.

Uvedený závěr je dle krajského soudu plně v souladu také s ústavním pořádkem České republiky, konkrétně s čl. 16 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Dle něho církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustanovují své orgány, ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech. V případech rozhodování orgánů církevní samosprávy v těchto záležitostech se tedy jedná plně o vnitřní autonomii církve.

Na podporu tohoto právního závěru odkazuje krajský soud jak na judikaturu Ústavního soudu (viz např. nálezy ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 6/2002 nebo nálezy ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. IV. ÚS 3597/2010), tak na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 29. 1. 2008, č.j. 2 As 54/2007-94; dostupný na www.nssoud.cz), tak rovněž na judikaturu Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 21. 2. 2007, sp. zn. 28 Cdo 823/2006).

V souvislosti s tím krajský soud ještě považuje za vhodné zmínit, že žalobce požadoval poskytnutí informací po žalovaném právě z pozice člena Církve československé husitské, jak je patrné jak z obsahu jeho žádostí a následných urgencí (psaných navíc na hlavičkovém papíře Náboženské obce Církve československé husitské v Chlumci nad Cidlinou), tak z obsahu žaloby, nikoliv jako subjekt stojící vně této církve.

Na základě všech shora uvedených důvodů krajský soud uzavírá, že žalovaný coby orgán církevní samosprávy není veřejnou institucí, a tedy ani povinným subjektem, ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žalovanému tak nevznikla ani povinnost rozhodnout o podaných žádostech podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Nevznikla-li povinnost vydat rozhodnutí ve věci, nelze považovat odpověď žalovaného ze dne 13. 1. 2015 ani za rozhodnutí ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Z tohoto důvodu dospěl krajský soud k závěru, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro zamítnutí žaloby, byť si byl vědom toho, že vzhledem k výše uvedeným okolnostem lze uvažovat i o odmítnutí žaloby jako nepřipustné (§ 46 odst. 1 písm. d/ s. ř. s. v návaznosti na jeho § 68 písm. e/ a § 70 písm. a/). Krajský soud se však nakonec

přiklonil k závěru o projednatelnosti podané žaloby s ohledem na to, že se nejednalo o její zjevnou nepřípustnost, neboť bylo zapotřebí blíže zkoumat povahu žalovaného. Proto žalobu po projednání jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný, ten však náhradu nákladů nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady v souvislosti se soudním řízením vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 24. srpna 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu